

Grundläggande granskning Patientnämnden, 2023

Revisionsrapport nr 26 2023

Ansvarig verksamhet	Revisionskontoret
Kontakt	Johan Magnusson, 010-8314060, johan.magnusson@regionvarmland.se
Datum	2024-03-26
Diarienummer	Rev/24021
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

Innehåll

Innehåll	3
1. Bakgrund	4
1.1 Syfte och frågeställningar	4
1.2 Avgränsning.....	4
1.3 Revisionskriterier	4
1.4 Metod.....	6
2. Granskningens resultat.....	7
2.1 Har nämnden tolkat mål och uppdrag från fullmäktige (avseende både verksamhet och ekonomi) och brutit ned dessa i sin nämndplan?.....	7
2.2 Har nämnden beslutat om uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet?	7
2.4 Har nämnden fattat beslut inom ramen för sina befogenheter?.....	8
2.5 Har nämnden en ändamålsenlig beslutsformalia?	8
3. Sammanfattande revisionell bedömning	9
Bilaga - Resultatsammanställning för Patientnämnden	10

1. Bakgrund

Regionens revisorer ansvarar för att genomföra en årlig granskning av samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat dokumentet "Granskningsstrategi" i vilket beskrivs de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Den årliga granskningen omfattar grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av årsredovisning och delårsrapport.

Den grundläggande granskningen handlar bland annat om den uppbyggnad som nämnderna har för att uppnå en fullgod styrning, uppföljning och kontroll. Revisorerna ska i den grundläggande granskningen bedöma om förutsättningar för tillräcklig intern styrning och kontroll finns, samt om det fungerar i praktiken.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet är att utifrån en översiktlig granskning bedöma om Patientnämnden har en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Utifrån syftet ska följande revisionsfrågor besvaras:

1. Har nämnden tolkat mål och uppdrag från fullmäktige (avseende både verksamhet och ekonomi) och brutit ned dessa i sin nämndplan?
2. Har nämnden beslutat om uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet?
3. Har nämnden en övergripande process för den interna kontrollen?
4. Har nämnden fattat beslut inom ramen för sina befogenheter?
5. Har nämnden en ändamålsenlig beslutsformalia?

1.2 Avgränsning

Granskningen omfattar Patientnämnden.

1.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analys och bedömningar. Revisionskriterierna kan ofta hämtas från lagar och förarbeten eller interna regelverk, policyer och fullmäktigebeslut. Revisionskriterierna kan också ha sin grund i jämförbar praxis. Granskningens revisionskriterier utgörs huvudsakligen av Kommunallag (2017:725), nämndplan och mätplan för 2023, regionplan 2023, flerårsplan för 2023 – 2025 samt nämndens reglemente.

Allmänt om nämnders uppdrag

För samtliga nämnder i Region Värmland gäller *Allmänna bestämmelser för styrelsen och övriga nämnder*, fastställd av Regionfullmäktige.

Av 6 kap. 44 § kommunallagen (KL) framgår att fullmäktige ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer. Reglementena redovisar de formella bestämmelserna för Region Värmland och beskriver ansvar, uppgifter och arbetsformer för respektive nämnd. Reglementena består av två delar, med undantag av reglemente för revisionen och de gemensamma nämnderna. En del avser allmänna bestämmelser för styrelse och nämnder. En del avser varje nämnds särskilda ansvar och uppdrag.

Patientnämndens uppdrag

Patientnämnden bedriver verksamheten i enlighet med lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården. Nämnden har till uppgift att stödja och hjälpa patienter och deras närstående inom den hälso- och sjukvård som bedrivs av Region Värmland eller enligt avtal med regionen, den hälso- och sjukvård som bedrivs av de kommuner med vilka samverkansavtal träffats eller enligt avtal med dessa kommuner och den allmänna omvårdnad enligt socialtjänstlagen som ges i samband med hälso- och sjukvården, samt den tandvård som bedrivs eller helt eller delvis finansieras av Region Värmland. Nämnden har även till uppgift att utse stödpersoner i enlighet med bestämmelserna i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård samt smittskyddslagen (2004:168).

Nämndens uppgifter

- Hjälpa patienter att föra fram klagomål till vårdgivare som avses ovan och att få klagomål besvarade av vårdgivarna
- Tillhandahålla eller hjälpa patienter att få den information de behöver för att kunna ta till vara sina intressen i hälso- och sjukvården och hjälpa patienter att vända sig till rätt myndighet
- Främja kontakterna mellan patienter och vårdpersonal Titel Patientnämnd Version Giltig t.o.m. Tillsvidare 2 (4) RS/211128
- Rapportera iakttagelser och avvikelser av betydelse för patienterna till vårdgivare och vårdenheter
- Informera allmänheten, hälso- och sjukvårdspersonalen och andra berörda om sin verksamhet
- Bidra till kvalitetsutveckling, hög patientsäkerhet och till att verksamheterna inom hälso- och sjukvården inom Region Värmlands förvaltning anpassas efter patienternas behov och förutsättningar genom att årligen analysera inkomna klagomål och synpunkter samt uppmärksamma regionen på riskområden och hinder för utveckling av vården

- Utarbeta förslag till budget och ekonomisk flerårsplan inom de av fullmäktige fastlagda ramarna
- Besluta om årlig nämndplan för nämndens verksamhetsområde • Avge yttranden, utlåtanden och skrivelser inom ramen för nämndens ansvarsområde
- Följa upp verksamheten och ekonomin och redovisa därmed förknippade rapporter (bland annat prognoser, delårs- och årsbokslut) till regionstyrelsen
- I övrigt bereda ärenden till regionfullmäktige inom nämndens ansvarsområde
- Inom nämndens ansvarsområde verkställa regionfullmäktiges beslut

Om patienten är ett barn, ska nämnden särskilt beakta barnets bästa. Nämnden ska inte överta uppgifter som ankommer på ° regionstyrelsen, övriga nämnder eller regioner, kommuner och privata vårdgivare eller minska deras ansvar för verksamheten. Nämnden har inte heller några disciplinära befogenheter. Nämndens verksamhet är ett eget sekretessområde, skilt från Region Värmlands och kommunernas övriga verksamhet.

Ansvar personal

Nämnden ansvarar för personalen inom sitt verksamhetsområde.

1.4 Metod

Granskningsinsatsen består i att följa nämndens protokoll med tillhörande handlingar. Revisorernas presidium har träffat nämndens presidium och fört en dialog om nämndens uppdrag, ansvar och interna kontroll m. m.

2. Granskningens resultat

2.1 Har nämnden tolkat mål och uppdrag från fullmäktige (avseende både verksamhet och ekonomi) och brutit ned dessa i sin nämndplan?

Patientnämnden fastställde vid möte 22-05-04 en nämndplan inklusive mätplan för år 2023 utifrån Regionfullmäktiges Regionplan 2023.

Region Värmlands effektmål för år 2023 är; *trygga och nöjda invånare, attraktivt och hållbart Värmland, god, jämlik och jämställd hälsa* samt *hållbar organisation*. Dessa mål, i samklang med organisationens värdegrund *För alla i Värmland*, ska vara vägledande i arbetet med framtagandet av nämndernas resultatmål.

Patientnämndens resultatmål för 2023 är att stödja patienter och bidra till kvalitetsutveckling.

Under effektmålet *trygga och nöjda invånare* anger nämndplanen att Patientnämnden ska stödja och hjälpa patienter och närstående genom att hantera klagomål och synpunkter. Nämnden ska också bidra till kvalitetsutveckling och hög patientsäkerhet.

För effektmålet *god, jämlik och jämställd hälsa* anges att Nämnden ska bidra till kvalitetsutveckling och hög patientsäkerhet inom Region Värmland.

Effektmålet *hållbar organisation* uppnås genom att patientnämnden har en budget i balans.

Mätplanen, som ingår i nämndplanen, anger hur de ovan nämnda områdena ska följas upp genom redovisning utifrån måttsatta indikatorer respektive aktivitetsredovisningar.

2.2 Har nämnden beslutat om uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet?

I Patientnämndens nämndplan anges regler för hur uppföljning ska ske. Nämnden ges löpande rapportering avseende de mätbara målen inklusive ekonomi vid nämndens sammanträden.

Det framgår av planen, hur respektive indikator ska rapporteras i delårsrapport respektive årsredovisning.

2.3. Har nämnden en övergripande process för den interna kontrollen?

Region Värmlands reglemente för intern kontroll anger att Regionstyrelsen ansvarar för att årligen fastställa en intern kontrollplan som innehåller regionövergripande kontrollmoment. Nämnderna ska utifrån egen riskbedömning besluta om egna kontrollmoment vid sidan av den regionövergripande kontrollplanen.

Inför 2023 har Patientnämnden utfört riskbedömning och Patientnämnden fastställde internkontrollplan för 2023 vid möte 2023-01-26.

Patientnämndens internkontroll för 2023 består av:

Återkommande uppföljning av mätplan
Delårsrapport efter andra tertialet
Årsredovisning efter 2023
Fördjupningar

- Inkomna klagomål
- Fördjupning enskilt ärende
- Uppföljning tidigare fattade beslut

Åtgärder som genomförts alternativt förslag på kommande åtgärder som krävs för att uppnå mål eller följa lagar och bestämmelser.

2.4 Har nämnden fattat beslut inom ramen för sina befogenheter?

Utifrån en översiktlig granskning av nämndens protokoll, är vår bedömning att nämndens beslut ryms inom dess befogenheter, i enlighet med det av regionfullmäktige fastställda reglementet.

2.5 Har nämnden en ändamålsenlig beslutsformalia?

Utifrån denna översiktliga granskning bedömer vi att Patientnämnden har en ändamålsenlig beslutsformalia. För nämndens möte i december 2023 blev inte protokollet justerat eller anslaget inom den tidsram (14 dagar) som anges för när ett protokoll ska justeras. Revisionen har erhållit en förklaring till dröjsmålet.

3. Sammanfattande revisionell bedömning

Vi bedömer, utifrån en översiktlig granskningsinsats, att Patientnämnden har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Av protokollen framgår att nämnden vid sina möten får löpande rapportering i enlighet med nämndplan, mätplan och internkontrollplan.

Bilaga - Resultatsammanställning för Patientnämnden

1. Har nämnden tolkat mål och uppdrag från fullmäktige (avseende både verksamhet och ekonomi) och brutit ned dessa till styr signaler för verksamheten?

Kontrollpunkter	Resultat/Bedömning
1.1 Har nämnden fastställt en nämndplan i enlighet med anvisningarna i regionplanen och Allmänna bestämmelser för styrelse och nämnder?	Ja, 22-05-04 beslutade nämnden om en nämndplan inklusive mätplan för år 2023.
1.2 Vilka planer och/eller mål har nämnden beslutat om i övrigt?	Nämnden har beslutat om en verksamhetsplan (årshjul) där verksamhetsbesök och aktiviteter m.m. ingår.
1.3 Vilka uppdrag till regionstyrelsen har nämnden beslutat om i övrigt?	Inga noteringar

2. Har nämnden beslutat om uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet?

Kontrollpunkter	Resultat/Bedömning
2.1 Vilka krav ställer nämnden på uppföljning och rapportering?	I nämndplanen anges att nämnden två gånger per år (via en årsredovisning respektive en delårsrapport) ska redovisa till Regionfullmäktige hur den har fullgjort sitt uppdrag. I nämndplanen ingår mätplanen och i den anges ett urval indikatorer som ska följas upp för bedömning av nämndens måluppfyllelse.
2.2 Uppfyller rapporteringen nämndens krav?	Nämndens arbete har följts upp och rapporterats i enlighet med vad som anges i nämndplanen.

3. Har nämnden en övergripande process för den interna kontrollen?

Kontrollpunkter	Resultat/Bedömning
3.1 Har nämnden beslutat om en plan för uppföljning av den interna kontrollen utifrån en bedömning av risk och väsentlighet?	Nämnden har fastställt en internkontrollplan för år 2023. (2023-01-26, §16)
3.2 Har resultatet av den interna kontrollen redovisats till nämnden i enlighet med nämndens beslut?	Av protokoll framgår att Patientnämnden under 2023 arbetat efter den fastställda internkontrollplanen och fått redovisning avseende de kontrollåtgärder som beslutats. Redovisning av den interna kontrollen har skett inom ramen för nämndens årsredovisning. Årsredovisningen redovisades vid nämndens möte 2024-02-22.

4. Har nämnden fattat beslut inom ramen för sina befogenheter?

Kontrollpunkter

4.1 Ryms nämndens beslut inom delegationen/uppdraget från fullmäktige?

Resultat/Bedömning

I den översiktliga granskningen har inga avvikelser noterats.

4.2 Har nämnden tagit enskilda beslut av särskild vikt som bör uppmärksammas?

Inga avvikelser har noterats.

5. Har nämnden en ändamålsenlig beslutsformalia?

Kontrollpunkter

5.1 Rapporteras delegeringsbesluten till nämnden?

Resultat/Bedömning

Rapportering av delegeringsbeslut är en stående punkt vid nämndens sammanträden.

5.2 Har nämndens protokoll justerats senast fjorton dagar efter sammanträdet? Har nämndens protokoll anslagits på den elektroniska anslagstavlan?

Vid fem av nämndens sex sammanträden har protokollen justerats inom stipulerade 14 dagar (förklaring har lämnats avseende det sjätte protokollet). Nämndens protokoll har anslagits på regionens elektroniska anslagstavla.

5.3 Är anslagsbevisen korrekt utformade avseende fristen för anslagens nedtagande?

Framgår tydligt på regionens hemsida att "Anslag är ett besked om att ett beslutsprotokoll är justerat, och att överklagandetiden för de beslut som tagits börjar löpa. När överklagandetiden på tre veckor är slut har besluten i anslaget vunnit laga kraft vilket innebär att de inte längre går att överklaga."

Revisionen är ett demokratiskt kontrollinstrument som på uppdrag av fullmäktige ska granska styrelsens och nämndernas verksamhet samt presentera en revisionsberättelse. I Kommunallagen fastslås att revisorerna bland annat ska granska:

- Om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- Om räkenskaperna är rättvisande, samt
- Om nämndernas interna kontroll är tillräcklig.

Vidare genomför revisorerna fördjupade granskningar inom områden där det finns betydande risker som kan medföra allvarliga konsekvenser.

Region Värmlands revisorsgrupp består av sju revisorer som utses av Regionfullmäktige. Revisionen biträds av sakkunniga vid regionens egna revisionskontor samt av upphandlade revisionsbyråer.

Information om revisionen och revisionsrapporter hittar du här: [Revision - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se)
